

ВЕРКУШ Дмитро

здобувач третього освітнього і наукового рівня вищої освіти

ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна

<https://orcid.org/0009-0009-5267-6022>

e-mail: Verkush1980@gmail.com

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ**

У сучасних умовах глобалізації, цифровізації та посилення конкуренції стратегічне управління інноваціями стає вирішальним фактором забезпечення сталого розвитку підприємств. Інновації є не лише "двигуном" соціально-економічного зростання, але й інструментом адаптації до змін у зовнішньому конкурентному середовищі. Ефективне стратегічне управління інноваціями дозволяє формувати конкурентні переваги, швидко реагувати на зміни, переорієнтовуватися на нові ринки та підвищувати ефективність використання власних або залучених ресурсів.

Метою статті є формування теоретичної основи інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю підприємств в умовах невизначеності. Актуальність цього управління полягає у створенні динамічної системи, яка забезпечує своєчасне визначення інноваційної місії, цілей і перспектив, розробку та реалізацію інноваційно орієнтованих планів. Це сприяє збільшенню інноваційного потенціалу підприємств, формуванню сталих конкурентних переваг і ефективного функціонуванню на динамічних ринках.

Поняття "стратегія" та "управління" є ключовими в механізмах розвитку підприємств. Стратегія визначає напрямки та довгострокові цілі, а управлінська система забезпечує планування, організацію, мотивацію та контроль для їх ефективної реалізації. Інноваційний процес є основним елементом соціально-економічних відносин, що характеризує творчі зміни, спрямовані на розвиток управлінських систем. У сучасних умовах актуалізується перехід від розгляду інновацій як результату до аналізу здатності підприємств генерувати та адаптуватися до викликів.

Зосереджено увагу на формуванні теоретичної основи "інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю", що поєднує стратегічне планування, управлінські функції та інноваційні рішення. Це концепція є ключовою для підвищення конкурентоспроможності підприємств у динамічно змінюваному середовищі.

У рамках дослідження проаналізовано функції управління та їх роль у стратегічному управлінні інноваціями. Розглянуто типи підприємницьких стратегій і принципи стратегічного управління інноваціями, які сприяють адаптивності підприємств до змін. Створено теоретичну основу інтелектуально-стратегічного управління інноваціями, що формує базу для успішного розвитку підприємств в умовах змінюваних внутрішніх та зовнішніх факторів.

Ключові слова: стратегія, стратегічне управління, інновація, інноваційність, стратегічне управління інноваціями, інтелектуалізація, інтелектуально-стратегічне управління інноваційністю.

VERKUSH Dmytro

Scientific Research Institute "Ukrainian Engineering Pedagogical Academy" V. N. Karazin Kharkiv National University

**INTELLECTUAL-STRATEGIC MANAGEMENT OF INNOVATIVENESS OF BUSINESS ENTITIES:
THEORETICAL BASIS**

In modern conditions of globalization, digitalization, and increasing competitive pressure, strategic innovation management has become a decisive factor in ensuring the sustainable development of business entities. Innovations play not only the role of an "engine" of socio-economic growth but also serve as a tool for adapting to dynamic changes in the external competitive environment. Effective strategic innovation management enables the formation of competitive advantages, quick adaptation to changes, reorientation to new markets, and increased efficiency in using both internal and external resources.

The purpose of the article is to form the theoretical foundation for the intellectual and strategic management of the innovativeness of business entities under uncertainty. The relevance of this management lies in the creation of a dynamic system that ensures the timely determination of innovation missions, goals, and prospects, as well as the development and implementation of innovation-oriented plans. This contributes to increasing the innovation potential of business entities, forming sustainable competitive advantages, and ensuring effective functioning in dynamic markets.

The concepts of "strategy" and "management" are key in the mechanisms for the development of business entities. Strategy defines directions and long-term goals, while the management system ensures planning, organization, motivation, and control for their effective implementation. The innovation process is a core element of socio-economic relations and represents creative changes aimed at developing management systems. In modern conditions, there is a shift from viewing innovations as results to analyzing the ability of business entities to generate and adapt to current challenges.

The article focuses on forming the theoretical basis for "intellectual-strategic management of innovativeness," which combines strategic planning, management functions, and innovative solutions. This concept is crucial for enhancing the competitiveness of business entities in a dynamically changing environment.

The study analyzes the functions of management and their role in strategic innovation management. It explores the types of business strategies and the principles of strategic management of innovations, which contribute to the adaptability of business entities to internal and external changes. The theoretical foundation of intellectual-strategic management of innovativeness has

been created, forming the basis for the successful development of business entities in response to changing internal and external factors.

Keywords: strategy, strategic management, innovation, innovation, strategic management of innovations, intellectualization, intellectual-strategic management of innovation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах глобалізації, цифровізації та посилення конкурентного тиску на суб'єктів підприємницької діяльності, стратегічне управління інноваціями стає визначальним чинником забезпечення їх сталого розвитку. Інновації виконують роль не лише «двигуна» соціально-економічного зростання, але й інструментом, що дозволяє суб'єктам підприємницької діяльності адаптуватися до динамічних змін у зовнішньому конкурентному середовищі. Це підкреслює необхідність інтеграції інноваційної діяльності у процес стратегічного управління, що дає змогу не лише зберігати конкурентоспроможність, а й створювати умови для розвитку стратегічно важливих ресурсів.

Зміна технологічних укладів та загострення глобальних економіко-політичних викликів, які сьогодні стоять перед нашою державою, вимагають продукування від суб'єктів підприємницької діяльності нових підходів до створення і впровадження інновацій. Ефективне стратегічне управління інноваційністю дозволить бізнесу формувати унікальні конкурентні переваги, швидко реагувати на зміни, переорієнтовуватись на нові ринки та підвищувати ефективність використання власних або залучених ресурсів, що є критично важливим у сучасному соціально-економічному контексті.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Вагомий науковий внесок у розвиток теоретичних та практичних аспектів формування інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю внесли міжнародні та вітчизняні дослідники. Зокрема, розвитком формування стратегії займалися: Гончаров Ю., Золотаревський А., Погорелов Ю.; управління розглянуто в роботах таких авторів: Боковець В., Єльніков Г., Івахненко С., Мармаза О., Шатун В.; стратегічне управління вивчали: Белошапка В., Гедройц Г., Шершньова З., Дж. Пірс і Р. Робінсон; проблематикою розвитку інновацій займалися: Павленко І., Прокопенко О., Рубан В., Чобіток В. та інші.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є формування теоретичного підґрунтя інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності в умовах невизначеності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Стратегічне управління інноваційністю в турбулентно-нестабільному середовищі відіграє значну роль у розвитку суб'єктів підприємницької діяльності та підвищенні рівня їх конкурентоздатності. Саме стратегічне управління інноваційністю є одним з найважливіших напрямків сучасної теорії та практики менеджменту, що інтегрує процеси створення, впровадження та контролю інновацій у загальну стратегію суб'єктів підприємницької діяльності.

Розглянута проблематика відображає необхідність інтеграції інноваційної діяльності у стратегічний контекст розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, що забезпечує їх адаптивність до зовнішніх викликів та сприяє формуванню довгострокових конкурентних переваг на ринку.

Актуальність інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності полягає у формуванні динамічної системи, яка забезпечує своєчасне визначення інноваційної місії, цілей та перспектив, розробку та реалізацію інноваційно-орієнтованих планів, спрямованих на вдосконалення суб'єктів підприємницької діяльності та їх окремих підсистем. Запропонована система сприяє підвищенню інноваційного потенціалу суб'єктів підприємницької діяльності, формуванню їх стійких конкурентних переваг та забезпеченню ефективного функціонування в довгостроковій перспективі на динамічних ринках.

Для формування теоретичного підґрунтя інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності, доцільно проаналізувати ключові напрями: стратегія; управління; стратегічне управління; інновації; стратегічне управління інноваціями. Детальний аналіз поняття «інтелектуалізація» було представлено в науковому дослідженні [3].

Базовими елементами терміну «стратегічне управління» є поняття «стратегія» та «управління».

У науковій думці вітчизняними та зарубіжними науковцями наведено трактування понять «стратегія», які являються широко вживаними, однак зміст і структура мають різновекторні аспекти змістовного наповнення. В рамках дослідження проведено аналіз економічної сутності поняття «стратегія», результати якого наведено в табл. 1.

За результатами проведеного аналізу сутності поняття «стратегія» було надано авторське визначення, а саме стратегія - це багаторівнева концепція, яка поєднує усвідомлений аналіз поточних унікальних можливостей суб'єктів підприємницької діяльності з прогнозуванням майбутніх перспектив, формуючи послідовність гнучких рішень та адаптивних дій, спрямованих на досягнення довгострокових цілей через

оптимізацію взаємодії з урахуванням викликів ендогенного та екзогенного середовища у контексті динамічного розвитку та невизначеності.

Таблиця 1

Аналіз сутності поняття «стратегія»

Автор	Визначення, запропоноване автором
Ч. Сунь-Цзи [18]	здобуття перемоги в прямий спосіб, коли ти маєш план і мету, а збирання плодів ситуацій, з якими стикаєшся на дорозі, коли навіть заплутуєш і змінюєш ситуацію так, що через найменші непомітні зміни її руху ситуація схиляється в заданому напрямі
Дж. Б. Куїн (Моргулець) [13]	спосіб поведінки або план, який інтегрує основну мету організації, норми та дії в єдине ціле, допомагає спрямовувати та розміщувати ресурси унікальним способом, заснованим на внутрішніх перевагах та недоліках організації, очікуваних змінах в оточенні та пов'язаних із ними діями конкурентів
А. Мескон (Моргулець) [13].	комплексний план, сформульований для здійснення місії організації та досягнення її мети
Гончаров Ю.В., Лапчик Ю.Ю. [5]	довгострокова програма, яка спрямована на досягнення цілі, що постійно піддається контролю, оцінюється та коригується в процесі її реалізації
Золотаревський А.В. [9]	програма дій із досягнення стратегічної мети через фарватер шляхів діяльності підприємства, складений із векторів розвитку, орієнтованих на рівноважні точки парних чинників зовнішнього впливу
Погорелов Ю.С. [16]	безупинний процес, що відбувається за штучно розробленою або природною програмою як зміна станів підприємства, кожен з яких є якісно іншим за попередній, через що у підприємства як у складної системи з'являються нові властивості, якості та характерні риси, розкриваються та можуть бути реалізовані нові можливості

За проведеним аналізом літературних джерел виокремлено види стратегій в залежності від критеріїв класифікації, зображено на рис.1.

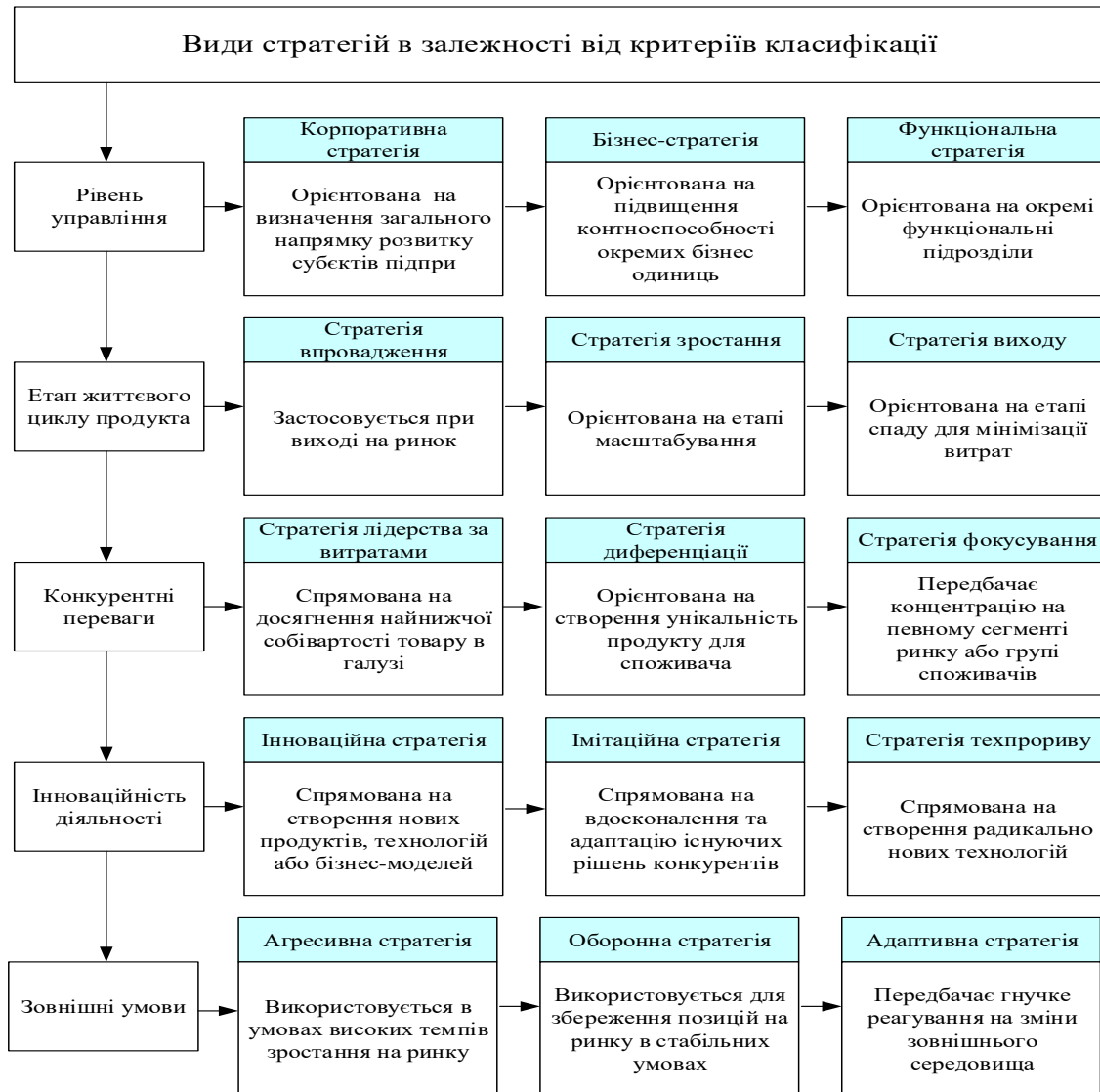

Рис. 1 Види стратегій в залежності від критеріїв класифікації

Проблема управлінської діяльності належить до категорії міждисциплінарних наукових проблем та має багатогранне трактування, яке найчастіше залежить від галузі застосування. Вчені визначають процес управління, як системну діяльність направлену на координацію ресурсів, організацію процесів для досягнення поставлених тактичних та стратегічних цілей. Також, різні вчені, відрізняють підходи до цього поняття в залежності від напрямів використання. Деякі науковці фокусуються на стратегічних чинниках, інші на технологічних, адміністративних, політичних, економічних чи соціально-психологічних.

В табл. 2 наведено ключові підходи до визначення поняття «управління», що відображає різновекторність теоретичних поглядів і забезпечує підґрунтя для його подальшого дослідження.

Таблиця 2

Аналіз сутності поняття «управління»

Автор	Визначення, запропоноване автором
Дегтяр А. О. [6]	процес впливу суб'єкта управління на об'єкт управління для забезпечення його ефективного функціонування і розвитку
Осовська Г. В. [14]	процес планування, організації, координації, аналізу, контролю та прийняття управлінських рішень, необхідних для досягнення цілей організації
Мармаза О. І. [12]	система різних класів і видів управлінської діяльності соціальних організованих систем, що включає до свого складу стратегічне, поточне управління і оперативне регулювання, або керівництво
Боковець В.В. [2]	вплив на працівників з метою досягнення цілей, що стоять перед підприємством і його працівниками
Сльніков Г.В. [7]	управління як особливий вид людської діяльності в умовах постійних змін середовища на внутрішньому та зовнішньому рівні, що забезпечує цілеспрямований вплив на керовану систему, метою якої є збереження і впорядкування властивих їй параметрів, одночасно враховує вплив закономірностей розвитку та дію механізмів самоуправління
Шатун В.Т. [21]	Управління як осмислений вплив людини на процеси, об'єкти, зокрема людину чи групу людей для формування потрібної спрямованості їх діяльності та як наслідок одержання бажаного результату
Івахненко С. В. [10]	важлива функція, без якої неможлива цілеспрямована діяльність жодного підприємства; багатогранне поняття, що розглядається як процес, організація цього процесу, як стиль управління
Чобіток В.І [20, 26]	процес цілеспрямованого та осмисленого впливу на об'єкти та системи, за допомогою планування, організації, мотивації і контролю, з метою досягнення цілей і максимізації результатів діяльності підприємства, забезпечення його ефективного функціонування та розвитку

На основі аналізу підходів до трактування поняття «управління», запропоноване авторське визначення, а саме, управління – це інтегративна діяльність, що передбачає усвідомлений вплив на систему або процес для забезпечення її ефективного функціонування, розвитку та досягнення тактичних та стратегічних цілей.

Управління в сучасних умовах виступає не лише процесом координації ресурсів, але й системою дій, що інтегрують прийняття ефективних рішень, реалізацію стратегій та рефлексію. Для розуміння сутності поняття управління важливо дослідити його функції, які формують логіку, забезпечують узгодженість процесів і ефективність роботи системи (рис. 2).

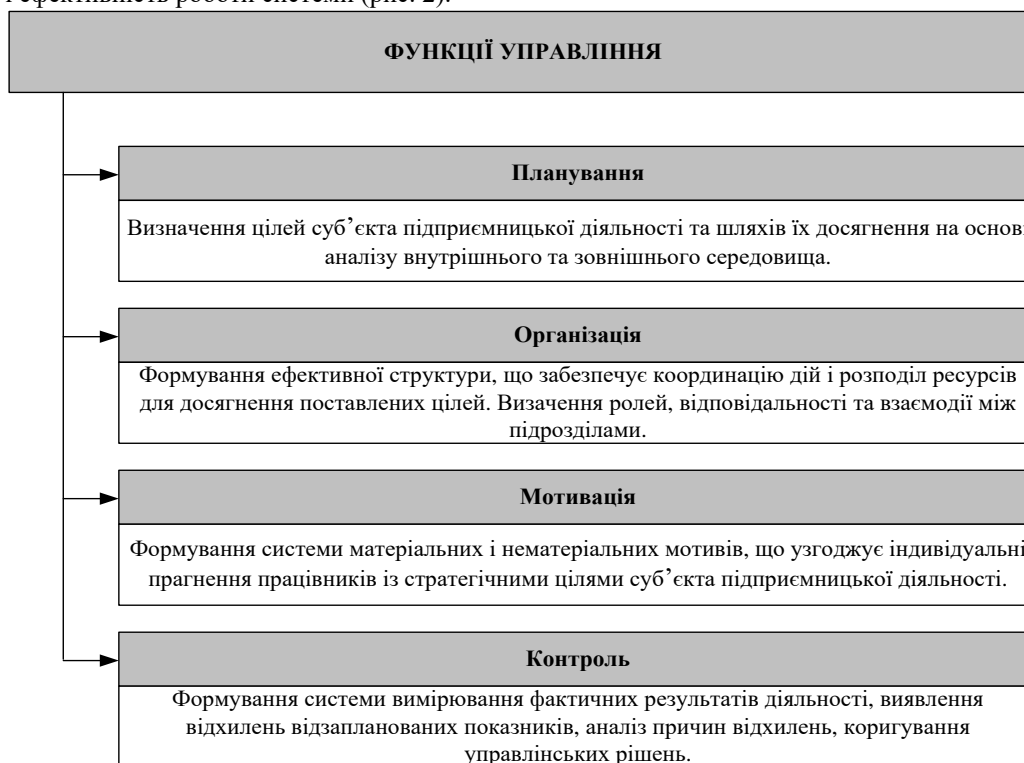

Рис.2 Характеристика функцій управління суб'єктів підприємницької діяльності

Поняття «стратегія» і «управління» є ключовими аспектами в формуванні механізмів розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. Стратегія визначає напрями діяльності та довгострокові цілі, а система управління, в свою чергу, забезпечує процес планування, організації, мотивації та контролю процесів для їх ефективно-прогресивної реалізації. Інтеграція цих понять надала можливість провести більш детальне дослідження сутності стратегічного управління, що фокусується на визначенні перспектив розвитку, адаптації до змін зовнішнього та внутрішнього середовища та завоювання нових ринків.

Результати проведеного аналізу сутності поняття «стратегічне управління» наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Аналіз економічної сутності поняття «стратегічне управління»

Автор	Визначення, запропоноване автором
Белошапка В.А., Загорий Г.В [1]	багатоплановий, формально-поведінковий управлінський процес, який допомагає формулювати та виконувати ефективні стратегії, що сприяють балансуванню відносин між організацією, включаючи її окремі частини, та зовнішнім середовищем, а також досягненню встановлених цілей
Г.Ю. Гедройц [4]	процес реалізації концепції, в якій поєднуються цільовий та інтегральний підходи до діяльності підприємства, що дає можливість встановлювати цілі розвитку, порівнювати їх з наявними можливостями (потенціалом) підприємства та приводити їх у відповідність шляхом розробки та реалізації системи стратегій
Дж. Пірс і Р. Робінсон [24]	набір рішень і дій щодо формулювання та виконання стратегій, розроблених для досягнення цілі організації
Д. Шендл і К. Хатген [25]	процес визначення та встановлення зв'язку організації з її оточенням, що полягає в реалізації обраних цілей і в спробі досягти бажаного стану взаємовідносин з оточенням ляхом розподілу ресурсів, що дозволить ефективно та результативно функціонувати організації та її підрозділам
Дж.Хіггенс [23]	стратегічне управління є процесом управління з метою здійснення місії організації шляхом управління взаємодії організації з її оточенням
З.Є. Шершньова [22]	реалізацію концепції, в якій поєднуються цільовий та інтегральний підходи до діяльності підприємства, що дає можливість встановлювати цілі розвитку, порівнювати їх з наявними можливостями (потенціалом) підприємства та приводити їх у відповідність шляхом розробки та реалізації системи стратегій

За результатами проведеного аналізу сутності поняття «стратегічне управління» було сформовано авторське поняття, а саме, стратегічне управління - це багаторівнева концепція, що передбачає унікальний та усвідомлений вплив на інтегративну діяльність системи, за рахунок формування гнучких рішень, та адаптивних дій спрямованих на досягнення довгострокових цілей в контексті динамічного розвитку та невизначеності.

Процес інноваційності є ключовим елементом сучасних соціально-економічних відносин і характеризує креативні процеси змін спрямовані на розвиток систем. У науковій літературі існує багато підходів до визначення поняття «інновація». Науковці розглядають інновації не лише як результат творчої діяльності, але і як інструмент адаптації до змін у ендегенному і екзогенному середовищі. В табл. 4 систематизовано погляди дослідників, які висвітлювали науково-практичні аспекти поняття «інновацій».

Таблиця 4

Аналіз сутності поняття «інновація»

Автор	Визначення, запропоноване автором
Закон України «Про інноваційну діяльність» [8]	Новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери
Ілляшенко, С. Прокопенко О. [11]	Кінцевий результат діяльності зі створення і використання нововведень, втілених у вигляді удосконалених або нових товарів (виробів або послуг), технологій їх виробництва, методів управління на всіх стадіях виробництва і збуту товарів, які сприяють розвитку та підвищенню ефективності функціонування підприємств
Федоренко В.Г. [19]	Процес, спрямований на створення, виробництво, розвиток та якісне удосконалення нових видів виробів, технологій, організаційних форм
Рубан В., Чубукова О., Некрасов В. [17]	Всеохоплюючий процес розповсюдження нових знань та їх дифузії до всіх загально-значимих областей діяльності людей
Павленко І. А. [15]	Результат творчого процесу у виді створених (чи впроваджених) нових споживацьких цінностей

Проаналізувавши визначення поняття «інновація», робимо висновок, що інновація трактується, як результат інноваційної діяльності та характеризується новизною, корисністю та здатністю сприяти підвищенню ефективності функціонування системи.

Водночас в умовах сучасної економічної турбулентності та високої конкуренції, актуалізується перехід від розгляду інновацій виключно як кінцевого результату, до аналізу здатності суб'єктів підприємницької діяльності до їх поступового генерування та адаптації. У цьому контексті формується поняття «інноваційність», яке відображає динамічний потенціал суб'єкта підприємницької діяльності до систематичного створення та впровадження інновацій.

Отже, за результатами проведеного дослідження, надано авторське визначення поняттю «інноваційність» – це процес, який досягається в результаті перманентного продукування та впровадження інноваційно-креативних або вдосконалених технологій, продуктів, послуг чи рішень, які забезпечують розвиток науково-технічного прогресу та підвищують ефективність функціонування систем в мінливому середовищі.

Класифікація інновацій в залежності від напрямів використання наведена на рис. 3.

Рис. 3 Класифікація інновацій в залежності від напрямів використання

За результатами проведеного аналізу визначено, що класифікація інновацій є багатоаспектною, різновекторною та враховує різні напрями. Це дозволяє глибше зрозуміти вплив інновацій на адаптивно-гнучкий розвиток суб'єктів підприємницької діяльності, суспільства та держави, забезпечуючи ефективне планування та впровадження інноваційних рішень у динамічних умовах сучасного світу.

На основі проведеного аналізу понять «стратегічне управління» та «інноваційність», запропоновано авторське визначення поняття «стратегічне управління інноваційністю», а саме - це цілеспрямований інтеграційний процес діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що включає розробку та реалізацію дострокових векторних напрямів розвитку з метою створення і впровадження нововведень, спрямованих на підвищення рівня конкурентоспроможності, з урахуванням впливу ендogenous та екзогенного середовища.

Цей процес характеризується використанням системного та міждисциплінарного підходів, які інтегрують в собі соціально-економічні, та управлінсько-технологічні аспекти для формування довгострокових інновацій з метою адаптивно-гнучкого розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. Стратегічне управління інноваціями спрямоване на формування креативно-інноваційної культури організації з метою впровадження сучасних методів управління, які направлені на зміни та забезпечення стійкого розвитку в умовах динамічного конкурентного середовища.

На рис. 4 розглянемо основні принципи стратегічного управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності.

Проведений аналіз сутності понять: «стратегія», «управління», «стратегічне управління», «інновація», «інноваційність», та «стратегічне управління інноваціями», «інтелектуалізація» підтверджує, що ці категорії мають спільні завдання, такі як: орієнтація на досягнення цілі; забезпечення ефективності

функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та адаптації до змін зовнішнього та внутрішнього середовища.

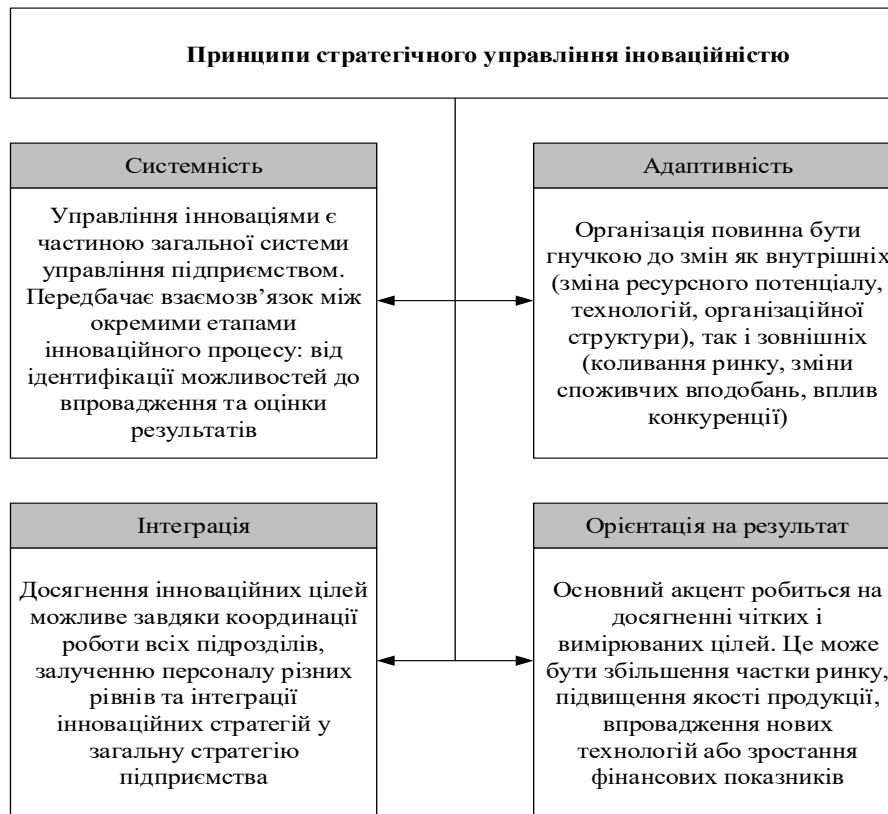

Рис. 4 Основні принципи стратегічного управління інноваціями на суб'єктах підприємницької діяльності

В той же час кожне поняття концентрується на унікальних аспектах, що дозволяє комплексно досліджувати і розвивати сучасну наукову думку в системі управління. Особливу увагу приділено поняттю «інтелектуально-стратегічне управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності», як інтегративного процесу, що поєднує стратегічне планування, управлінські функції та інноваційні рішення. Це поняття є ключовим при підвищенні конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності в умовах динамічно-змінного ринкового середовища та постійних соціальних та технологічних змін (Рис. 5).

Війни, кризи, економічна турбулентність вимагають продукування адаптивних стратегій. І саме інтеграція інтелектуальних ресурсів, стратегічного мислення та інноваційних підходів забезпечить конкурентні переваги на ринку та сформує підґрунтя для оптимальних управлінських рішень. Впровадження інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності є ключовим фактором успіху бізнесу в сучасному світі.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведено аналіз теоретичних основ стратегічного управління, його функцій та взаємозв'язку з інноваційною діяльністю. Визначено ключові підходи до понять «стратегія», «управління», «інновація», «інноваційність», «стратегічне управління» та «стратегічне управління інноваційністю», що дозволило сформулювати авторське визначення цих категорій.

У межах дослідження проаналізовано функції управління та визначено їх роль у стратегічному управлінні інноваційними процесами. Систематизовано основні види стратегій підприємств відповідно до різних критеріїв класифікації, що дозволило детальніше розкрити особливості прийняття стратегічних рішень у контексті інноваційного розвитку.

Досліджено основні принципи стратегічного управління інноваційністю, які сприяють адаптивності суб'єктів підприємницької діяльності до змін зовнішнього та внутрішнього середовища. Визначено вектори інтеграції інновацій у загальну систему розвитку, що передбачає використання сучасних методів аналізу, прогнозування та прийняття рішень.

Окреслено класифікацію інновацій відповідно до різних критеріїв, що дозволяє оцінити їхній вплив, на економічний розвиток суб'єктів підприємницької діяльності.

В результаті дослідження встановлено, що ефективне використання взаємодії між поняттями «стратегія», «управління» та «інноваційність» формує основу для успішного та довгострокового розвитку суб'єктів підприємницької діяльності з урахуванням викликів на внутрішніх та зовнішніх ринках.

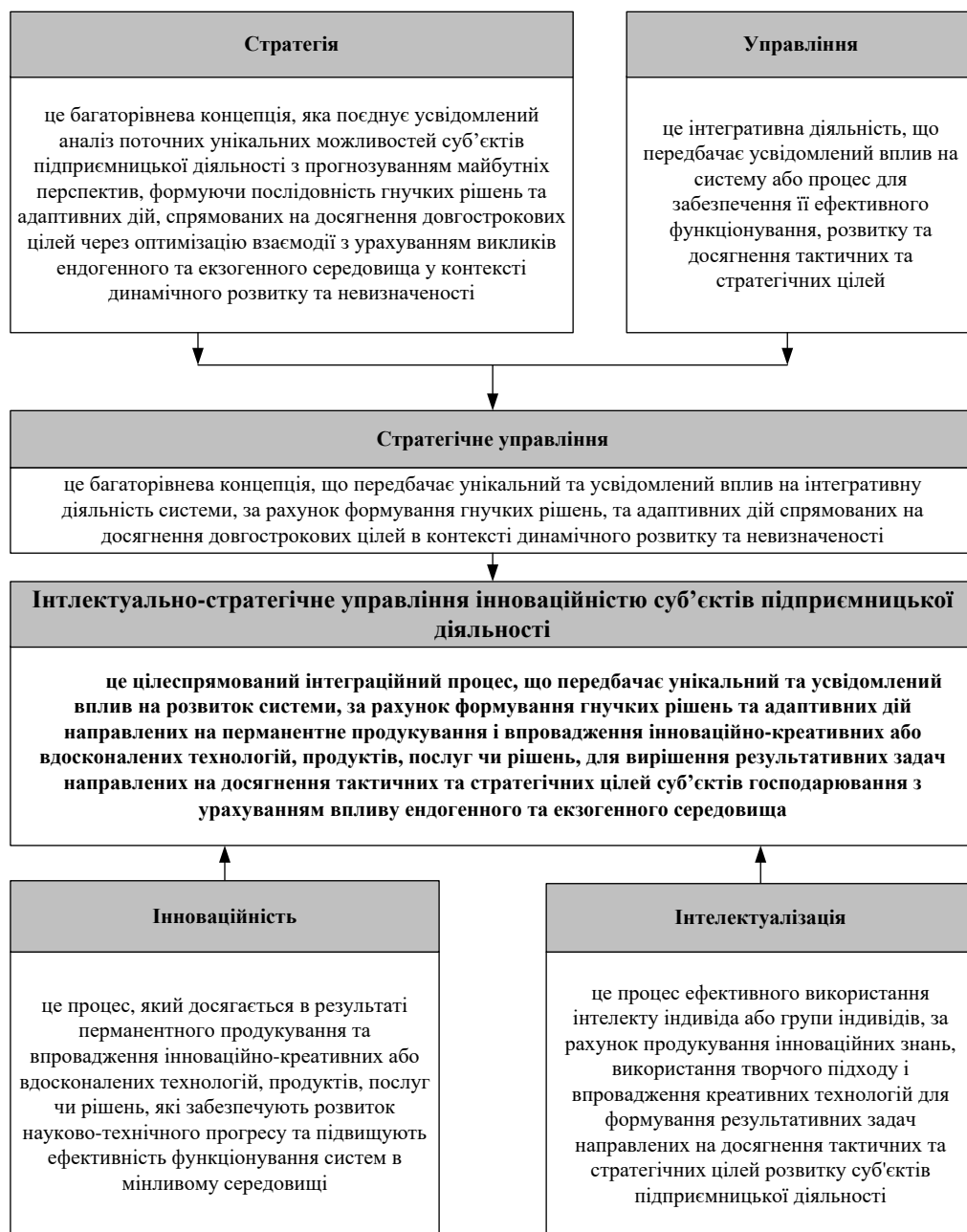

Рис. 5 Теоретичне підґрунтя інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності

Розглянуто сутність поняття «інтелектуалізація», як чинника що підвищує ефективність стратегічного управління інноваційністю. Запропоновано авторське визначення інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю, як інтеграційного процесу, спрямованого на забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів підприємницької діяльності шляхом розробки та реалізації довгострокових стратегій розвитку.

На основі проведеного дослідження в статті сформовано теоретичне підґрунтя інтелектуально-стратегічного управління інноваційністю суб'єктів підприємницької діяльності.

Література

1. Белошапка В.А., Загорій Г.В. Стратегічне управління: принципи та міжнародна практика. Під ред. В.А. Белошапки. — Київ: Абсолют, 1998. — 352 с.
2. Боковець В.В., Романюк О.М. Удосконалення системи управління сучасним промисловим підприємством. — *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. 2013. № 1(14). С. 167–173.
3. Веркуш Д.М. Вплив процесу інтелектуалізації на інноваційний розвиток підприємницької діяльності суб'єктів господарювання. — *Бізнес Інформ*. № 3. 2024. С. 271–279.

4. Гедройц Г.Ю. Визначення сутності поняття «стратегічне управління». — *Економічні науки. Економіка підприємства*. 2012. № 2. С. 22–23.
5. Гончаров Ю.В., Лапчик Ю.Ю. Удосконалення стратегії розвитку підприємства. — *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2014. № 1. С. 193–199. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknutd_2014_1_30
6. Дегтяр А.О., Бублій М.П. Функціональна обумовленість механізмів державного управління. — *Наукові розвідки з державного та муніципального управління*. 2014. № 2. С. 377–385.
7. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні. — Харків: Крок, 1999. 303 с.
8. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 05.12.2012 р. № 40-IV (зі змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15>
9. Золотаревський А.В. Створення стратегії економічного розвитку підприємства. — *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 11(162). С. 107–113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_11_23
10. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. — Київ: Знанняпрес, 2003. 349 с.
11. Ілляшенко С.М., Прокопенко О.В. Формування ринку екологічних інновацій: економічні основи управління: монографія. — Суми: Видавництво СумДУ, 2003. 266 с.
12. Мармаза О.І. Основи теорії менеджменту. — Харків: ТОВ "Планета-принт", 2015. 139 с.
13. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг. — Київ: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
14. Осовська Г.В. Основи менеджменту: навч. посіб. — Київ: Кондор, 2003. 556 с.
15. Павленко І.А. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посібник. — Київ: КНЕУ, 2006. 204 с.
16. Погорелов Ю.С. Способи розвитку підприємства: умови та результативність використання. — *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2017. № 1. С. 76–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ejoru_2017_1_15
17. Рубан В., Чубукова О., Некрасов В. Інноваційна модель стратегічного розвитку України: методологія та досвід. — *Економіка України*. 2003. № 6. С. 14–19.
18. Сунь-Дзи Ч. Мистецтво війни. — Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 112 с.
19. Федоренко В.Г. Інноваційна і інвестиційна стратегія України. — *Економіка та держава*. 2003. № 8. С. 6–27.
20. Чобіток В.І. Інтелектуалізація управління холістичним розвитком підприємств: категоріальний силізм. — *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 463–472.
21. Шатун В.Т. Основи менеджменту: навч. посіб. — Миколаїв: Миколаїв. держ. гуманіт. ун-т ім. П. Могили, 2006. 375 с.
22. Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління: навч. посіб. — Київ: КНЕУ, 1999. 384 с.
23. Higgins J.M. Organizational Policy and Strategic Management. 2nd edition. — Chicago: The Dryden Press, 1983. 824 p.
24. Pearce J.A., Robinson R.B. Strategic Management: Planning for Domestic and Global Competition. 13th edition. — Chicago, IL: R. D. Irwin, Inc., 2012. 1014 p.
25. Schendel D.E., Hattch K.J. Business Policy or Strategic Management: Border View for an Emerging Discipline. — *Academy of Management Processing*, August, 1972. 538 p.
26. Pohrebniak A., Chobitok V., Mushnykova S., Semenchuk T., Porsiuova I. Strategic Management of the Investment Support of the Activity of Enterprises in the Conditions of the Global Challenges. — *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2023. Volume 45. Issue 3. Pp. 258–266. Available at: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001151955300006>

References

1. Beloshapka V.A., Zahorii H.V. Stratehichne upravlinnia: pryntsyipy ta mizhnarodna praktyka. Pid red. V.A. Beloshapky. — Kyiv: Absoliut, 1998. — 352 s.
2. Bokovets V.V., Romaniuk O.M. Udoskonalennia systemy upravlinnia suchasnym promyslovym pidpriemstvom. — *Visnyk Shkhidnoievropeiskoho universytetu ekonomiky i menedzhmentu*. 2013. № 1(14). S. 167–173.
3. Verkush D.M. Vplyv protsesu intelektualizatsii na innovatsiyni rozvytok pidpriemnytskoi diialnosti subiektiv hospodariuvannia. — *Biznes Inform*. № 3. 2024. S. 271–279.
4. Hedroits H.Iu. Vyznachennia sutnosti poniattia «stratehichne upravlinnia». — *Ekonomichni nauky. Ekonomika pidpriemstva*. 2012. № 2. S. 22–23.
5. Honcharov Yu.V., Lapchik Yu.Iu. Udoskonalennia stratehii rozvytku pidpriemstva. — *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhmologii ta dizainu*. 2014. № 1. S. 193–199. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknutd_2014_1_30
6. Diehtiar A.O., Bublil M.P. Funktsionalna obumovlenist mekhanizmv derzhavnoho upravlinnia. — *Naukovi rozvidky z derzhavnoho ta munitsypalnoho upravlinnia*. 2014. № 2. S. 377–385.
7. Ielnykova H.V. Naukovi osnovy rozvytku upravlinnia zahalnoiu serednoiu osvitoiu v rehioni. — Kharkiv: Krok, 1999. 303 s.

-
8. Zakon Ukrainy «Pro innovatsiinu diialnist» vid 05.12.2012 r. № 40-IV (zi zminamy i dopovnenniamy). Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/40-15>
 9. Zolotarevskiy A.V. Stvorennia stratehii ekonomichnoho rozvytku pidpriemstva. — *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*. 2014. № 11(162). S. 107–113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_11_23
 10. Ivakhnenkov S.V. Informatsiini tekhnolohii v orhanizatsii bukhhalterskoho obliku ta audytu. — Kyiv: Znanniapres, 2003. 349 s.
 11. Iliashenko S.M., Prokopenko O.V. Formuvannia rynku ekolohichnykh innovatsii: ekonomichni osnovy upravlinnia: monohrafiia. — Sumy: Vydavnytstvo SumDU, 2003. 266 s.
 12. Marmaza O.I. Osnovy teorii menedzhmentu. — Kharkiv: TOV "Planeta-prynt", 2015. 139 s.
 13. Morhulets O.B. Menedzhment u sferi posluh. — Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury, 2012. 384 s.
 14. Osovska H.V. Osnovy menedzhmentu: navch. posib. — Kyiv: Kondor, 2003. 556 s.
 15. Pavlenko I.A. Ekonomika ta orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti: navch. posibnyk. — Kyiv: KNEU, 2006. 204 s.
 16. Pohorelov Yu.S. Sposoby rozvytku pidpriemstva: umovy ta rezultatyvnyshchyn vykorystannia. — *Ekonomichnyi zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu*. 2017. № 1. S. 76–84. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ejopu_2017_1_15
 17. Ruban V., Chubukova O., Nekrasov V. Innovatsiina model stratehichnoho rozvytku Ukrainy: metodolohiia ta dosvid. — *Ekonomika Ukrainy*. 2003. № 6. S. 14–19.
 18. Sun-Dzy Ch. Mystetstvo viiny. — Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 2015. 112 s.
 19. Fedorenko V.H. Innovatsiina i investytsiina stratehii Ukrainy. — *Ekonomika ta derzhava*. 2003. № 8. S. 6–27.
 20. Chobitok V.I. Intelektualizatsiia upravlinnia kholistychnym rozvytkom pidpriemstv: katehorialnyi sylohizm. — *Biznes Inform.* 2020. № 2. S. 463–472.
 21. Shatun V.T. Osnovy menedzhmentu: Navch. posib.; Mykolaiv. derzh. humanit. un-t im. P. Mohyly. — Mykolaiv, 2006. 375 s.
 22. Shershnova Z.Ie., Oborska S.V. Stratehichne upravlinnia: navch. posib. — Kyiv: KNEU, 1999. 384 s.
 23. Higgins J.M. Organisational Policy and Strategic Management. 2nd edition. — Chicago: The Dryden Press, 1983. 824 p.
 24. Pearce J.A., Robinson R.B. Strategic Management: Planning for Domestic and Global Competition. 13th edition. — Chicago, IL: R. D. Irwin, Inc., 2012. 1014 p.
 25. Schendel D.E., Hattch K.J. Business Policy or Strategic Management: Border View for an Emerging Discipline. — *Academy of Management Processing*, August, 1972. 538 p.
 26. Pohrebniak A., Chobitok V., Mushnykova S., Semenchuk T., Porsiuova I. Strategic Management of the Investment Support of the Activity of Enterprises in the Conditions of the Global Challenges. — *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2023. Volume 45. Issue 3. Pp. 258–266. Available at: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001151955300006>